

Ing. Katarína Slamková, hlavný kontrolór Železná Breznica

ODBORNÉ STANOVISKO HLAVNÉHO KONTROLÓRA K NÁVRHU ROZPOČTU NA ROK 2023 A ROKY 2024 - 2025

Podľa § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám **odborné stanovisko k návrhu rozpočtu na rok 2023 a roky 2024 -2025** (ďalej len stanovisko).

Návrh viacročného rozpočtu na roky 2023,2024,2025 bol zverejnený na úradnej tabuli obce a na webovom sídle obce Železná Breznica www.zeleznabreznica.sk, dňa 24.11.2022 v zákonom stanovenej lehote (najmenej 15 dní pred jeho schválením) v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

A. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU

Pri spracovaní môjho stanoviska som vychádzala z posúdenia návrhu viacročného rozpočtu na roky 2023,2024,2025 (ďalej len návrh rozpočtu), ktorý bol vyvesený na úradnej tabuli a zverejnený zákonným spôsobom. Posudzovala som zákonnosť, ako aj metodickú správnosť jeho zostavenia a predloženia na schválenie obecnému zastupiteľstvu (ďalej len OZ).

Legislatívnymi východiskami zostavenia rozpočtu sú zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“) a zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.

Pri tvorbe rozpočtu sa vychádza aj z uplatnenia príslušných ustanovení zákonov:

- č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v z. n. p., na základe ktorého obec vydalo všeobecne záväzné nariadenia k jednotlivým miestnym daniam,
- č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.,
- č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v z. n. p. a ostatných súvisiacich všeobecne záväzných právnych predpisov.

Podľa § 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy rozpočet obce je základným nástrojom finančného hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií obce. Rozpočet obce vyjadruje samostatnosť hospodárenia obce. Obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom pôsobiacim na území obce, ako aj k obyvateľom žijúcim na tomto území, vyplývajúce pre ne zo zákonov a z iných všeobecne záväzných právnych predpisov, zo všeobecne záväzných nariadení obce, ako aj zo zmlúv.

V rozpočte obce sa uplatňuje rozpočtová klasifikácia v súlade s osobitným predpisom. Podľa § 9 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy viacročný rozpočet je strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky obce, v ktorom sú v rámci ich pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov najmenej na tri rozpočtové roky.

B. VÝCHODISKÁ TVORBY ROZPOČTU

Východiská pre zostavenie návrhu rozpočtu vychádzajú z vývoja príjmov a výdavkov v predchádzajúcom období, t. j. zo skutočného plnenia rozpočtu k 31. 12. 2021 a z očakávaného plnenia príjmov a čerpania výdavkov k 31. 12. 2022. V oblasti príjmov sa v návrhu rozpočtu vychádza z aktuálnych prognóz daňových príjmov verejnej správy na rok 2022. Návrh rozpočtu je predložený v členení na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie podľa funkčnej a ekonomickej rozpočtovej klasifikácie.

Rozpočet na rozpočtový rok 2023 bude po jeho schválení obecným zastupiteľstvom záväzný, rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky nie sú záväzné, sú obecným zastupiteľstvom brané na vedomie. V návrhu rozpočtu sa uvažuje s prebytkovou bilanciou príjmov a výdavkov vrátane finančných operácií.

Rozpočet celkom:

	2020	2021	U 2022	2023	2024	2025
Príjmy celkom	365 476,00	321 364,00	262 853,00	273 420,00	275 871,00	276 871,00
Výdavky celkom	328 252,00	306 914,00	257 643,00	273 420,00	275 871,00	276 871,00

ROZPOČET BEŽNÝCH PRÍJMOV

V návrhu rozpočtu sa uvažuje s vyšším rozpočtom bežných príjmov oproti schválenému rozpočtu na rok 2022.

Vývoj bežných príjmov:

Rok	Skutočnosť naplnenia príjmov celkom
2020	248 823,00
2021	254 205,00
2022	256 997,00 Očakávaná skutočnosť
2023	268 420,00

Daňové príjmy

Daňové príjmy sú tvorené výnosom dane z príjmov fyzických osôb – podielovej dane zo štátneho rozpočtu, majetkovými daňami a daňami za tovary a služby, t. j. daňami, ktoré obec vyberie od svojich občanov; ide najmä o daň z nehnuteľností a poplatok za komunálny odpad a drobný stavebný odpad. Daňové príjmy vždy tvorili najstabilnejšiu a najvýznamnejšiu zložku rozpočtu obce; táto skutočnosť sa nemení ani v aktuálnom roku.

Vývoj daňových príjmov:

Rok	Skutočnosť naplnenia príjmov celkom
2020	201 852,00
2021	207 451,00
2022	213 700,00 Očakávaná skutočnosť
2023	233 200,00

Obec **uvažuje** s rastom daňových príjmov. Očakávaná skutočnosť z výnosu z dane z príjmov fyzických osôb je 205 000,00eur. *Ku dňu schválenia rozpočtu na rok 2023 neboli zverejnené Východiskové štatistické údaje a rozpočtované podiely obcí a VÚC na výnose z dani z príjmu FO pre rok 2023.*

V návrhu rozpočtu príjmov z miestnych daní sa **uvažuje** s ich zvýšením oproti schválenému rozpočtu na rok 2022.

Návrh rozpočtu na rok 2023 považujem z tohto hľadiska za realistický, pretože vývoj v naplňaní rozpočtu miestnych daní preukazuje vždy vyššie plnenie, ako je očakávaný výnos.

Vývoj plnenia príjmov z dane z nehnuteľnosti:

Rok	Skutočnosť naplnenia príjmov celkom
2020	8 884,00
2021	9 751,00
2022	8 700,00 očakávaná skutočnosť
2023	8 800,00

Pri navrhovanom rozpočte príjmov z ostatných miestnych daní (daň za psa, daň za užívanie verejného priestranstva) sa uvažuje s jeho zvýšením, úroveň očakávanej skutočnosti k 31. 12. 2022 signalizuje 100 % naplnenie rozpočtu roku 2022.

V rozpočte príjmov na rok 2023 sa uvažuje so zvýšením výnosu z poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. Obci sa nedarí z dosahovaných výnosov pokrývať náklady na likvidáciu komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu.

Nedaňové príjmy

Príjmy z podnikania sú rozpočtované vo výške 2 000,00 eur, s ich rastom sa neuvažuje v nasledujúcich rokoch.

V návrhu rozpočtu sa plánujú:

- príjmy z prenajatých pozemkov 1 200,00 eur
- príjmy z prenajatých budov a objektov 800,00 eur

Pri administratívnych poplatkoch a platbách je rozpočtovaný návrh 7 950,00 eur. Ide najmä o príjmy:

- zo správnych poplatkov, ktoré sú vyberané v zmysle platných právnych predpisov – správne poplatky za overovanie listín, za vydanie rybárskych lístkov, za vydanie povolenia na zmenu užívania – 600,00 eur
- poplatky za poskytované služby – 2 200,00 eur
- za školy a školské zariadenia, za stravné – 5 500,00 eur

Sú to príjmy vyberané v zmysle platných všeobecne záväzných predpisov a uzatvorených zmlúv o poskytovaní služby.

Granty a transfery

V návrhu rozpočtu sa uvažuje s dotáciami, ktoré budú poskytované obci z rozpočtov jednotlivých rozpočtových kapitol v rámci financovania prenesených kompetencií a s ďalšími dotáciami zo ŠR v celkovej rozpočtovanej výške 3 000,00 eur.

Ostatné transfery a granty budú do rozpočtu zaradené v súlade s osobitným predpisom po ich pripísaní na účet obce a po doručení rozhodnutí oprávnených orgánov.

ROZPOČET KAPITÁLOVÝCH PRÍJMOV

Obec v návrhu rozpočtu nerozpočtuje plnenie kapitálových príjmov v ekonomickej klasifikácii.

ROZPOČET BEŽNÝCH VÝDAVKOV

V návrhu rozpočtu sa neuvažuje so znížením rozpočtu bežných výdavkov oproti očakávanej skutočnosti k 31.12.2022.

Vývoj bežných výdavkov:

Rok	Skutočnosť čerpania výdavkov celkom
2020	229 812,00
2021	243 817,00
2022	254 115,00 očakávaná skutočnosť
2023	268 420,00

ROZPOČET KAPITÁLOVÝCH VÝDAVKOV

V návrhu rozpočtu kapitálových výdavkov sa uvažuje s PD na rekonštrukciu MŠ vo výške 5 000,00 EUR.

FINANČNÉ OPERÁCIE

V návrhu rozpočtu sa **počíta** so zapojením príjmových finančných operácií vo výške 5 000,00 EUR.

VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA

Navrhovaný rozpočet na rok 2023 vrátane finančných operácií je zostavený ako vyrovnaný, čím je splnená jedna zo zákonných podmienok vyplývajúca z § 10 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách.

Aj napriek tomu, že návrh rozpočtu je vyrovnaný, odporúčam venovať stále pozornosť plneniu príjmovej časti rozpočtu. *Zdôrazňujem, že musí byť zabezpečená rozpočtová disciplína zo strany všetkých subjektov, ktoré sú zapojené do rozpočtového procesu. Udržiavanie rozpočtovej rovnosti je predpokladom, aby bola zabezpečená vyrovnanosť rozpočtu obce a zároveň zabezpečené financovanie samosprávnych činností obce.* Verejné prostriedky sa môžu používať na krytie nevyhnutých potrieb a opatrení vyplývajúcich z osobitných predpisov. Všetky subjekty zapojené do rozpočtu sú povinné pri používaní verejných prostriedkov zachovávať hospodárnosť, efektívnosť, účelovosť a účinnosť ich použitia.

PROGRAMOVÝ ROZPOČET

V zmysle § 4 ods. 5 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy obce s počtom obyvateľov do 2000 obec neuplatňuje programový rozpočet.

C. Záver

Na základe uvedených skutočností odporúčam obecnému zastupiteľstvu predložený návrh rozpočtu obce Železná Breznica na rok 2023 schváliť a návrh rozpočtu obce Železná Breznica na roky 2024 - 2025 zobrať na vedomie.

hlavná kontrolórka obce